

Wenberg Fiskeoppdrett AS
Att:
Straumøyroveien 28
8211 FAUSKE

Wenberg Fiskeoppdrett AS - Avslag på søknad om utviklingstillatelser

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til søknad om utviklingstillatelser fra Wenberg Fiskeoppdrett AS (heretter «Wenberg» eller «søker»), datert 17. november 2017. Fiskeridirektoratet viser også til supplerende informasjon av 23. august 2018 og 3. oktober 2019. Wenberg søker om ti utviklingstillatelser for en prosjektperiode på inntil seks år (opprinnelig ti år) for å utvikle konseptet OceanTECH.

Fiskeridirektoratet gav Wenberg tilbakemelding 25. januar 2019 om det omsøkte konseptet ble vurdert til å falle innenfor ordningen med utviklingstillatelser, og at direktoratet ville gå videre med behandling av søknaden med sikte på tildeling av en eller flere tillatelser. Fiskeridirektoratet presiserte at tilbakemeldingen ikke var et bindende tilsagn og at den videre behandlingen av søknaden måtte støtte opp under at realisering av prosjektet vil være i henhold til vilkårene og intensjonen med ordningen med utviklingstillatelser. Videre ba direktoratet om å få oversendt en del informasjon i saken.

2. Bakgrunn

2.1 Saksgang

Wenberg søkte med sine samarbeidspartnere TechnipFMC og BioVivo 17. november 2017 om ti utviklingstillatelser til sitt konsept kalt OceanTECH.

Den 2. august 2018 sendte Fiskeridirektoratet et varsel om at søknaden ville tas til behandling og at søker kunne sende inn supplerende informasjon innen 3 uker.

Den 23. august 2018 oversendte Wenberg supplerende informasjon.

Fiskeridirektoratet sendte søker brev 25. januar 2019 om at vi anså konseptet for å falle inn under ordningen med utviklingstillatelser. Direktoratet etterspurte også en del tilleggsinformasjon.

Den 8. februar 2019 ble det avholdt et møte mellom Fiskeridirektoratet, Wenberg, TechnipFMC og BioVivo. I møtet ble det fra søkers side informert om at de vurderte å gjøre enkelte endringer i konseptet.

Den 2. april 2019 oversendte Wenberg svarbrev i forbindelse med spørsmålene i Fiskeridirektoratets brev av 25. januar 2019.

Den 14. og 19. juni 2019 sendte Fiskeridirektoratet to e-poster til Wenberg hvor det fremgikk at spørsmålene direktoratet stilte i brev av 25. januar ikke var tilfredsstillende besvart. Direktoratet ba også om en oppdatering på hvor lang prosjektet var kommet i prosjekteringsfasen, samt at konseptendringer fra søknadstidspunktet ble beskrevet.

Den 29. august 2019 ble det på nytt avholdt møte mellom Fiskeridirektoratet, Wenberg, Technip FMC og BioVivo. Det ble i møtet blant annet vist animasjoner av et endret OceanTECH-konsept.

Den 3. oktober 2019 oversendte Wenberg skriftlig svar på e-posten av 14. og 19. juni 2019, samt skriftlig informasjon og animasjoner av endringene i konseptet.

2.2 Den opprinnelige søknaden

Anleggsbeskrivelse

I den opprinnelige søknaden er OceanTECH-enheten beskrevet som en semi-lukket, sylindrisk, flytende betongmerd med integrert prosessanlegg for fisk, vann og avfall. Ifølge beskrivelsene i søknaden skal systemet i første omgang prosjekteres og designes for en merd med et volum på 3 000 m³. Denne merden baserer seg på en oppskalering av en betongmerd på 1000m³ som allerede er bygget og under testing. Merden er planlagt oppskalert til 18 000 m³ i løpet av prosjektperioden.

Ifølge den opprinnelige søknaden skal merden utstyres med innvendige skyveskott som benyttes ved splitting og flytting av fisken, blant annet ved å skyve fisken over i et rørbasert og sirkulært håndteringssystem plassert i toppen av merden. Over vannspeilet skal det ifølge søknaden være et dekke/tak som skal kunne lukkes og åpnes ved hjelp av det søker kaller et «linsesystem». To flytende installasjoner skal være tilknyttet merdene; en sentral fôrflåte/FSO (Feed Storage Offloading) og en dokkingstasjon. FSO skal inneholde fôrlager, fôringssystem, oksygendistribusjon, kontrollsystem og strømtilførsel. Dokkingstasjonen skal ha system for å ta imot og skipe ut containere med fisk, fôr og avfall. Mellom merdene, FSO og dokkingstasjon skal det være lagt ut permanent installerte overføringskanaler og rørsystemer («umbilical» og FFS – Flow Fish System) på havbunnen. Av søknaden fremgår det at «[i]nfrastrukturen på sjøbunnen er en kombinasjon av permanent installerte umbilicaler og et Flow Fish System (FFS) som raskt kan kobles opp mellom merder og til dokkingstasjonen». Disse umbilicalene skal benyttes til overføring av elektrisitet, oksygen, fôr, avfall og fisk mellom enhetene.

Vannbehandling og renseteknologi

Ifølge søknaden skal sjøvann hentes på dypt vann, og inntaksdyp skal kunne reguleres for optimal temperatur. Vannet skal videre behandles i et system som inneholder «...filtre, desinfisering, temperaturkontroll og pumping for å sørge for nødvendig kvalitet på vannet inne i OceanTECH til riktig temperatur og uten skadelige bakterier eller lus».

I søknaden står det at OceanTECH vil «...behandle utløpsvannet fra enheten for å fjerne organisk materiale, og dermed redusere utslippene». Det er spesifisert at dette i første omgang innebærer oppsamling og håndtering av fôrrester, avføring og død fisk. Avfallet skal ifølge søkerens opprinnelige beskrivelser overføres til dokkingstasjon for prosessering, lagring og utskipping.

System for håndtering og flytting av fisk

Ifølge den opprinnelige søknaden skal OceanTECH utstyres med «...et smart system for skånsom håndtering og behandling av fisken der fisken aldri forlater vannet, men ledes skånsomt rundt for de nødvendige operasjonene». Dette håndteringssystemet er basert på to parallelle oktagonformede prosessbaner i form av rør som ligger langs toppen av merdkanten i hele dens omkrets. Rørene er alternativt foreslått plassert under vannspeilet, for enklere flytting av fisk. Prosessbanene/rørene skal være forbundet med hverandre via korte rør, og med volumet i merden via skrå overføringsrør. For overføring av fisk til rørene skal det benyttes mammutpumper. I håndteringssystemet skal fisken sorteres og flyttes, og det skal ifølge søknaden anvendes ulike former for ny teknologi for biomassemåling og helseovervåking. Videre skal håndteringssystemet fremme vekst ved bruk av fôr, temperatur og lys, samt benyttes til behandling mot parasitter.

Merden skal ifølge den opprinnelige søknaden utrustes med et innvendig horisontalt skyveskott som kan dele merden i et øvre og et nedre kammer. Skottet skal ha seks bærende armer festet i en søyle i senter av merden. Skottet skal kunne brukes til å skille populasjonen, for eksempel etter sortering, og være utbyttbart for å dekke behovet for forskjellige fiskestørrelser i løpet av produksjonsperioden. Skottet skal også benyttes for å skyve fisken inn i håndteringssystemet ved hjelp av en «flaps-funksjon». Skyveskottet skal kunne beveges helt til toppen av merden og dermed trenge hele fiskevolumet.

Ifølge søknaden er skyveskottets armer teleskopiske. Skottets armer kan felles sammen for å danne en åpning mellom det øvre og nedre kammeret. Skottet skal også utrustes med tilleggsfunksjoner som oksygenering, rengjøring og slamsuging.

Sensorteknologi

I søknaden står det at «[e]n sentral del av OceanTECH-konseptet er å koble sammen kritisk informasjon fra fisken og vannet, for å overvåke helse- og velferdsstatus hos fisken». Søker fremhever videre at systemets sammensetning representerer en ny tilnærming til digitalisering av akvakulturproduksjon som gjør det mulig å følge med på trender for å forutse hendelser. Dette ved å utvikle og ta i bruk ny sensorteknologi som i kombinasjon med eksisterende teknologi skal kunne gi ny informasjon om både vannmiljø og helsestatus.

2.3 Endringer i konseptet

Etter at søker i januar i år mottok brev om at konseptet ble ansett for å være innenfor formålet med utviklingstillatelsene har konseptet blitt endret på flere punkter. Skriftlig informasjon og animasjoner som omhandler endringene ble mottatt av Fiskeridirektoratet 3. oktober 2019.

I stedet for å bestå av flere separate, individuelt fortøyde OceanTECH-merder, skal nå seks merder fortøytes i og ligge inntil en prosessflåte. Flåten skal være 150 meter lang, rektangulær, og ha plass til tre merder på hver side.

Prosessflåten skal inneholde flere fellesfunksjoner som gjør at det tilsynelatende ikke er behov for separat fôrflåte, rørsystem på havbunn eller dokkingstasjon.

Fellesfunksjonene på prosessflåten vil blant annet være lager og prosessutstyr for fôr, slam, vannbehandling og oksygen, samt rørsystem for biomassemåling, diagnostisering og overføring av fisk mellom enhetene.

Rørsystemet, som ifølge den opprinnelige søknaden skulle ligge på toppen av hver enkelt merd, skal i henhold til oppdatert informasjon nå være en felles rørstruktur som ligger inne i prosessflåten. Basert på animasjon vedlagt i oppdatert informasjon skal uttaket av fisk fra merd til rørsystem tilsynelatende gå gjennom et rør i øvre del av merdveggen.

Sett ut ifra illustrasjoner og animasjon oversendt 3. oktober 2019 skal det i det oppdaterte konseptet ikke lengre være et dekke/tak over merdene. Ut fra animasjonene fremstår det også som at skyveskottet skal ha en noe enklere utforming enn beskrevet i den opprinnelige søknaden, da for eksempel flaps med rotasjon av armer utgår.

Betongmerdenes produksjonsmetode skal også ifølge den ettersendte informasjonen være videreutviklet. I den opprinnelige søknaden beskrives en tradisjonell byggemetode med forskaling, der merdene bygges i sin helhet ved et verft og derfra transporteres sjøveien til aktuell lokalitet. Nå er merdene planlagt satt sammen av prefabrikkerte elementer som kan transporteres på bil/båt. Merdene kan dermed bygges lokalt.

3. Regelverk

Bestemmelser om utviklingstillatelser og hjemmel for tildeling finnes i forskrift om tillatelse til akvakultur med laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) kapittel 5. Fiskeridirektoratet viser særlig til følgende:

§ 22. *Særlige formål*

(..)

Akvakultur av matfisk til utvikling skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode.

§ 23. *Generelle vilkår for tildeling og fornyelse*

Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til og fornyelse av tillatelse til akvakultur av matfisk til særlige formål etter en faglig vurdering. (..)

§ 23b. Særskilte tildelingsvilkår for tillatelse til utvikling

Søker kan få tildelt tillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til å utvikle teknologi og som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for at ny kunnskap, eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring kan brukes til å utvikle teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, blant annet ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Utviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og kan ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere (..)

4. Fiskeridirektoratets vurdering

Det følger av laksetildelingsforskriften § 22 andre ledd at «[a]kvakultur av matfisk til utvikling [utviklingstillatelse] skal bidra til å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode». Fiskeridirektoratet kan innvilge utviklingstillatelse «etter en faglig vurdering», jf. laksetildelingsforskriften § 23 første ledd. Det er oppstilt særskilte tildelingsvilkår for utviklingstillatelse i forskriften § 23b. Det følger av retningslinjene for behandling av søknader om utviklingstillatelse¹ at det er opp til forvaltningens skjønn å vurdere prosjektet og om kriteriene for tildeling er oppfylt. Avgjørelsen av om det skal innvilges utviklingstillatelse bygger etter dette på en skjønnsmessig, faglig vurdering. Søker har ikke rettskrav på å få tildelt utviklingstillatelse selv om prosjektet innebærer betydelige investeringer og betydelig innovasjon. Det stilles strenge krav for å få tildelt utviklingstillatelse og listen for å få slik tillatelse ligger høyt.

4.1 Vurdering av hvorvidt endringene i konseptet utgjør ny søknad

Wenberg søkte om utviklingstillatelse 17. november 2017. Etter at Wenberg 25. januar 2019 mottok brev om at OceanTECH-konseptet ble vurdert å falle innenfor ordningen med utviklingstillatelse, har selskapet med samarbeidspartnere i møter orientert Fiskeridirektoratet om at det ble jobbet med utvikling og endringer av konseptet. Fiskeridirektoratet mottok imidlertid ikke skriftlig informasjon om endringene før 3. oktober 2019. Wenberg leverte da dokumentasjon som viser endringene som fremgår over under punkt 2.3.

Fiskeridirektoratet er positiv til at søkere om utviklingstillatelse jobber videre med prosjektet etter innsendt søknad. For at endringene skal kunne hensyntas ved Fiskeridirektoratets videre behandling av søknaden, må imidlertid videreutvikling av konseptet skje innenfor rammene av den opprinnelige søknaden. Dersom endringene i konseptet er store vil disse etter omstendighetene kunne bli vurdert til å innebære en ny søknad.

---

¹ Retningslinjer for behandling av søknader om utviklingstillatelse til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, Nærings- og fiskeridepartementet.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt endringer i et konsept i realiteten utgjør en ny søknad skrev Fiskeridirektoratet i prinsippavklaring vedrørende spørsmål om endring av materialvalg for konseptet Egget² at:

Fiskeridirektoratet utelukker ikke at vilkåret om betydelig innovasjon kunne vært oppfylt ved bygging av Egget i stål, dersom dette hadde vært en del av den opprinnelige søknaden. På den andre siden vil en endring av materialvalg kreve innsendelse av ny dokumentasjon på samme nivå som ble levert i forbindelse med den opprinnelige søknaden om utviklingstillatelse og etterfølgende dokumentasjon. Det kan stilles spørsmål ved om en slik endring med ny vurdering i realiteten innebærer en ny behandling av søknaden når det gjelder innovasjonsvilkåret.

I Nærings- og fiskeridepartementets klagevedtak vedrørende søknad om endret materialvalg for konseptet Egget³ uttalte departementet:

Departementet deler ellers Fiskeridirektoratets vurdering av at en endring av materialvalg for "Egget" fra sandwich FRC til stål vil innebære en vesentlig endring av søknaden og vi mener at dette vil innebære en ny søknad.

(..)

I og med at søknadsfristen gikk ut 17. november 2017 er det imidlertid ikke lenger mulig å søke om utviklingstillatelse.

Spørsmålet er om endringene av konseptet OceanTECH innebærer en vesentlig endring av søknaden som vil innebære en ny søknad. Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil det i denne vurderingen være av betydning hvorvidt endringene krever innsending av ny teknisk dokumentasjon som i stor grad fraviker det som er innsendt i den opprinnelige søknaden.

Konseptet har i den oppdaterte informasjonen gått fra å omfatte separat fortøyde enheter med hvert sitt individuelle håndteringssystem, til å bli mer sammensatt. Rørsystemet som tidligere var på toppen av de enkelte merdene er flyttet til prosessflåten. I tillegg skal flåten inneholde flere fellesfunksjoner som gjør at det i konseptet ikke lenger vil være separat fôrflåte, rørsystem på havbunn eller dokkingstasjon.

Av den nye dokumentasjonen fremstår det som at kjernen i prosjektet er utvikling av seks OceanTECH merder, hver med et volum på 18 000m³. Dette er en endring fra den opprinnelige søknaden, hvor fokus var på å lage seks 3000m³ merder og deretter oppskalere til en merd med et volum på 18 000m³.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering innebærer det endrede fokuset i prosjektet, hvor man går fra utvikling av merder på 3000 m³ til flere merder på 18000 m³ på kortere tid, et behov for et dokumentasjonsunderlag som i større grad fokuserer på den oppskalerte

---

² Fiskeridirektoratets prinsippavklaring 16.11.2018

³ Nærings- og fiskeridepartementets vedtak 24.06.2019

enheten enn hva som er tilfellet også for den opprinnelige søknaden. Etter Fiskeridirektoratets vurdering er det sannsynlig at en merd på 3000 m³ kan designes basert på samme beregningsverktøy og metoder som for 1000 m³-merden, som det opprinnelige konseptet bygger på. Det er derimot ikke gitt at samme beregningsverktøy og metoder kan benyttes direkte for 18000 m³-merden.

Også produksjonsmetoden til betongmerden er videreutviklet. I søknaden beskrives en tradisjonelt bygget merd med forskaling som bygges ved verft. Nå skal den bygges i elementer som kan transporteres på bil/båt og bygges lokalt.

Den endrede byggemetoden vil etter Fiskeridirektoratets vurdering påvirke lastbildet i konstruksjonen under påkjenning fra omgivelsene. I likhet med opprinnelig design hvor det forelå en konstruksjonsanalyse, vil det for den nye merden måtte foreligge tilsvarende dokumentasjon som viser hvordan strukturell integritet vil ivaretas.

I tilleggsdokumentasjonene er det beskrevet i detalj hva som skal gjøres av beregninger for det endrede konseptet, men det er ikke levert noen faktiske beregninger. Hverken for prosessflåten, 18 000 m³-merden eller forankring. Det er ikke nevnt noe om hvordan ny byggemetode er tatt hensyn til i beregninger og om dette gjelder både 3000 m³ merd og 18 000m³ merd. Det som er levert av teknisk dokumentasjon på det oppdaterte konseptet er mangelfullt. Det er i hovedsak en kort beskrivelse av hva som er endret og en oppstilling av alle analyser som er tenkt utført. Når det gjelder 3000m³-merden er det levert utklipp fra en CFD-analyse av strømmingen i karet. Det er levert et par animasjoner som illustrerer hovedendringene i konseptet. Utover dette er endringene lite beskrevet. Det gjelder spesielt den nye byggemetoden og rørsystemet.

Endringene som er foretatt innebærer etter Fiskeridirektoratets vurdering at betongmerden har gått fra å være et veldokumentert produkt til å være et mindre dokumentert konsept der det ikke lenger er grunnlag for å vurdere om denne vil fungere etter hensikten. I likhet med det som var tilfellet for Egget vil de endringene i konseptet som fremgår av ny dokumentasjon fra Wenberg kreve innsendelse av ny dokumentasjon på nivå med det som ble levert i forbindelse med den opprinnelige søknaden om utviklingstillatelse. Etter Fiskeridirektoratets vurdering taler dette i avgjørende retning for at endringene som er foretatt ikke er innenfor rammene av den opprinnelige søknaden og at dokumentasjonen som ble sendt inn 3. oktober 2019 i realiteten innebærer innsending av en ny søknad etter søknadsfristen.

Fiskeridirektoratet har etter dette kommet til at det ikke kan tildeles utviklingstillatelse til det endrede konseptet.

4.2 Vurdering av det opprinnelige konseptet

Fiskeridirektoratet har kommet til at det nye konseptet som ble skissert i ettersendt dokumentasjon 3. oktober 2019 må avslås. Under forutsetning av at Wenberg fortsatt ønsker å utvikle det opprinnelige konseptet, blir spørsmålet om det opprinnelige konseptet oppfyller vilkårene for å få tildelt utviklingstillatelse.

Søker kan få tildelt utviklingstillatelse til akvakultur av matfisk til prosjekter som kan bidra til «å utvikle teknologi som kommer akvakulturnæringen til gode» og som kan «bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor» og som innebærer «betydelig innovasjon», jf. laksetildelingsforskriften §§ 22 annet ledd og 23b første ledd. Ifølge retningslinjene vil hva som skal anses som betydelig innovasjon være en skjønnsmessig vurdering. Direktoratet tar utgangspunkt i definisjonen av hva som er utviklingsarbeid og vurderer om det konkrete prosjektet vil innebære tilstrekkelig innovasjon.

Retningslinjene viser til Statistisk sentralbyrå som definerer utviklingsarbeid som «systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning eller praktisk erfaring, og som er rettet mot: å framstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger.» Med utgangspunkt i denne definisjonen og presiseringen i retningslinjene vil den aktuelle innovasjonen når det gjelder ordningen med utviklingstillatelser være ny eller vesentlig forbedret produksjonsteknologi. Forskriften stiller videre krav om at innovasjonen er «betydelig». Hovedkriteriene for utviklingsarbeid er at det skal inneholde et nyhetselement og at det er knyttet en viss form for usikkerhet til resultatet.

Laksetildelingsforskriften § 23b andre ledd slår fast at «[u]tviklingsarbeidet skal skille seg vesentlig fra tidligere kunnskap og teknologi på akvakulturområdet som er i alminnelig kommersiell bruk og ikke bare være en naturlig videreføring av det som er benyttet tidligere.» Fiskeridirektoratet må vurdere hvorvidt konseptet kan sammenlignes med eksisterende teknologi, hva som eventuelt er forskjellig fra nærmeste sammenligningsgrunnlag, og i hvilken grad dette påvirker usikkerheten i resultatet og innovasjonspotensialet.

OceanTECH skal være semi-lukket og skiller seg derfor fra konvensjonelle åpne merder.

I vedtak i klagesak vedrørende Osland Havbruk AS sitt konseptet «Bunnsolid»⁴ som også er et semi-lukket anlegg, viste Nærings- og fiskeridepartementet til sin klageavgjørelse av 20. mars 2017 vedrørende AkvaDesign AS og uttalte:

Departementet påpeker at det etter departementets avgjørelse 20. mars 2017 har vært en utvikling i næringen og at det også er tildelt utviklingstillatelser til flere lukkede anlegg. Det vises videre til at det er presisert at det aktuelle anlegget må være en "vesentlig forbedring" fra eksisterende anlegg. Det skal derfor mye til for at et lukket anlegg som bygger på videreutvikling av kjent teknologi kan oppfylle det strenge vilkåret om "betydelig innovasjon" i laksetildelingsforskriften.

Spørsmålet er om det opprinnelige OceanTECH-konseptet innebærer en «vesentlig forbedring» sammenlignet med eksisterende anlegg.

I brev til Wenberg 25. januar 2019 viste Fiskeridirektoratet til at det i retningslinjene for behandling av søknad om utviklingstillatelser fastslås at det ikke skal tildeles tillatelser til like eller tilnærmet like prosjekter, da dette ikke vil bidra til å oppnå formålet med

---

⁴ Nærings- og fiskeridepartementets vedtak 7. november 2019.

ordningen. Direktoratet viste til at det omsøkte konseptet har noen fellestrekk med Eide Fjordbruk AS sitt konsept Salmon Zero. Videre uttalte direktoratet:

Søknaden til konseptet Salmon Zero har blitt avslått av Fiskeridirektoratet. Ettersom søknaden ligger til klagebehandling i Nærings- og fiskeridepartementet er det endelige utfallet i saken imidlertid ikke klart. Både Salmon Zero og OceanTECH baseres delvis på at det skal bygges en første tankversjon med et volum på 3000 m³. For begge tilfeller henvises det til at dette vil være en oppskalering av en betongmerd på 1000 m³ som allerede er bygget og er under uttesting. Utover at begge prosjektene tar utgangspunkt i samme betongmerd ved bygging av sin første produksjonsenhet, er Fiskeridirektoratets foreløpige vurdering at det er store ulikheter mellom de to konseptene. Direktoratet finner at det som særlig skiller OceanTECH fra Salmon Zero, og de semi-lukkede konseptene som så langt er tildelt utviklingstillatelser, er rørsystemet på toppen av merden og det innvendige skyveskottet. Fiskeridirektoratet kan derfor på nåværende tidspunkt ikke se at det foreligger en slik grad av likhet med andre konsepter at det vil kunne hindre tildeling av utviklingstillatelser til OceanTECH.

Fiskeridirektoratet opprettholder sin vurdering av at OceanTECH ikke er lik eller tilnærmet lik de semi-lukkede konseptene som så langt er tildelt utviklingstillatelser. Spørsmålet er imidlertid som nevnt hvordan OceanTECH skiller seg fra eksisterende lukkede og semi-lukkede anlegg, og om konseptet innebærer en «vesentlig forbedring» sammenlignet med disse. Etter Fiskeridirektoratets vurdering skal det mye til for at et lukket anlegg som bygger på videreutvikling av kjent teknologi kan oppfylle det strenge vilkåret om «betydelig innovasjon» i laksetildelingsforskriften, jf. også Nærings- og fiskeridepartementets klageavgjørelse vedrørende Osland Havbruk AS.

Produksjon i lukkede anlegg i sjø er etter hvert å betrakte som velkjent teknologi. De senere årene har en rekke semi-lukkede/lukkede pilotanlegg vært under uttesting. I tillegg til Fishfarming Innovation AS sin betongmerd, som Wenberg sitt prosjekt bygger videre på, gjelder dette blant annet Botngaard AS sin lukkede postsmoltmerd⁵, Nekton Havbruk AS sitt prosjekt⁶, Ecomerden⁷, AgriMarine Technologies Inc.⁸, Preline Fishfarming System AS⁹, Aquafarm Equipment AS¹⁰ og Aquadomen fra MSC AS¹¹.

Merdene gjengitt ovenfor varierer i størrelse, utforming og konstruksjonsmateriale, men bidraget til å løse miljø- og arealutfordringene er mye de samme. Det som etter Fiskeridirektoratets vurdering i hovedsak skiller OceanTECH fra også disse produksjonsenhetene er skyveskottet og rørsystemet.

---

⁵ <https://www.botngaard.no/no/produkter/havbruk/lukkede+merdsystemer.html>

⁶ <http://smoltproduksjon.no/Bilder/TidKonf%202014/Speed%20Svein%20Martinsen%20HDN%20bag.pdf>

⁷ <https://www.ecomerden.no/om-ecomerden.html>

⁸ <http://agrimarinetechnologies.com/>

⁹ <http://www.preline.no/extended-smolt-farm>

¹⁰ <http://aquafarm.no/closed-cage/>

¹¹ <http://mscaqua.no/index.html>

OceanTECH-betongmerden minner innvendig om et tankdesign som vanligvis benyttes ved landbasert oppdrett, men som også i økende grad benyttes i sjøbasert oppdrett. OceanTECH er designet med et innvendig skyveskott med en utforming som, etter Fiskeridirektoratets kjennskap, ikke eksisterer i dag. Alle lukkede anlegg må ha en løsning eller innebygget funksjonalitet for trenging av fisk. Dette kan være ulike versjoner av skyveskott, bruk av orkastnot eller lignende. Det som er nytt med OceanTECH sitt skyveskott, slik det er beskrevet i det opprinnelige konseptet, er at det skal være festet til en søyle i midten og ha bærende armer som kan heves og senkes. Ved bruk av skyveskott og integrert rørsystem i kombinasjon kan man sortere, behandle og trenge ut all fisken. Etter Fiskeridirektoratets vurdering innebærer dette en forbedring sammenlignet med flere eksisterende lukkede og semi-lukkede anlegg da det ville utelukke behovet for operasjoner med eksempelvis orkastnot og/eller kulerekke som krever eksterne båter osv.

Når det gjelder de driftsmessige forholdene representerer konseptet etter Fiskeridirektoratets vurdering en ny form for produksjonsenhet der løsninger for transport, håndtering, stimulering, sortering, diagnostisering og behandling av fisk er integrert i en og samme enhet ved hjelp av et rørsbasert håndteringssystem. Fiskeridirektoratet kjenner ikke til at det eksisterer lignende systemer, og systemet anses som en potensiell forbedring med tanke på fiskevelferd og fiskehelse, som følge av bl.a. mindre pumping av fisk ved behov for behandling mot sykdommer eller parasitter, også sammenlignet med eksisterende lukkede og semi-lukkede anlegg.

Systemet for diagnostisering er ifølge søker under utvikling, men det anses av Fiskeridirektoratet ikke i seg selv å være relevant for behandling av søknader om utviklingstillatelser da dette ikke er produksjonsteknologisk utstyr/installasjon. Videre anses bruk av lys og fôr ikke som nyheter, og metodikk for stimulering med temperatur er ikke tilstrekkelig beskrevet i søknaden til at det kan vurderes. Skulle utviklingen av diagnostiserings-systemet resultere i en vellykket implementering av nye diagnostiseringsteknikker vil sykdommer kunne bli oppdaget tidligere og dermed kan også tiltak iverksettes raskere. Rørsystemet vil i så fall gis økt anvendelighet og dermed ytterligere være en forbedring sammenlignet med eksisterende teknologi.

Med de av rørsystemets funksjoner som etter Fiskeridirektoratets vurdering kan vektlegges, vil rørsystemet i hovedsak redusere behov for brønnbåt til operasjoner som sortering og behandling mot sykdom og parasitter. Dette vil sannsynligvis gi en velferdsmessig forbedring for fisken, ettersom den må pumpes og håndteres mindre. Videre anses redusert brønnbåttrafikk som er forbedring med tanke på biosikkerhet, da brønnbåttrafikk normalt anses som potensiell kilde til smittespredning mellom ulike lokaliteter.

Fiskeridirektoratet finner etter dette at skyveskottet og rørsystemet kan utgjøre en forbedring sammenlignet med eksisterende lukkede og semi-lukkede anlegg. Som nevnt fremgår det imidlertid av Nærings- og fiskeridepartementets klageavgjørelse vedrørende Osland Havbruk AS at det skal mye til for at et lukket anlegg som bygger på videreutvikling av kjent teknologi kan oppfylle det strenge vilkåret om «*betydelig innovasjon*» i laksetildelingsforskriften. Det er etter dette ikke nødvendigvis tilstrekkelig

at OceanTECH innebærer forbedringer sammenlignet med eksisterende lukkede og semi-lukkede anlegg. Forbedringene må være vesentlige.

Fiskeridirektoratet vurderer at OceanTECH innebærer flere forbedringer sammenlignet med konvensjonelle åpne anlegg, samt enkelte forbedringer sammenlignet med flere eksisterende lukkede og semi-lukkede anlegg. Fiskeridirektoratet har etter en helhetsvurdering imidlertid kommet til at disse forbedringene ikke er «*vesentlige*» og at Wenberg sitt opprinnelige OceanTECH-konsept derfor ikke oppfyller vilkåret om «*betydelig innovasjon*», jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd.

Fiskeridirektoratet har forståelse for at brevet 25. januar 2019 kan ha skapt en forventning hos søker om å bli tildelt utviklingstillatelse. Tilbakemeldingen ble imidlertid gitt etter en innledende vurdering av søknaden og det ble presisert i brevet at dette ikke var et bindende tilsagn. Det ble videre orientert om at den videre behandlingen av saken måtte støtte opp under at en realisering av prosjektet vil være i henhold til vilkårene og intensjonen med ordningen med utviklingstillatelse. I dette tilfellet har den videre behandlingen av søknaden resultert i at direktoratet ikke vurderer at en realisering av prosjektet vil være i henhold til intensjonen med ordningen, og vi har etter en konkret helhetsvurdering funnet at vilkåret om «*betydelig innovasjon*» ikke er oppfylt.

5. Vedtak

Fiskeridirektoratet har kommet til at det omsøkte prosjektet ikke oppfyller vilkåret om «*betydelig innovasjon*», jf. laksetildelingsforskriften § 23b. Direktoratet avslår etter dette søknaden fra Wenberg Fiskeoppdrett AS om ti utviklingstillatelse.

6. Klagerett

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28, se vedlagt skjema. Klagefristen er tre uker.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Wenberg Fiskeoppdrett AS   Straumøyerveien 28   8211   FAUSKE

Kopi til:

Nærings- og fiskeridepartementet   Postboks 8090 Dep   0032   OSLO

Vedlegg

Klageskjema Wenberg

